

Atskaite par dalību COPA/COGECA un Eiropas Komisijas
rīkotajā darba grupā:

Kvalitātes nodrošināšana lauksaimniecībā

15.- 16.10.2012., Brisele

Izskatāmais jautājums: Kvalitātes pakas sastāvdaļas; Kalnu produkti, salu produkti, bioloģisko un integrēti audzētu produktu marķēšana.

Rezumējums: Lai gan definīcija šiem produktiem ir praktiski izstrādāta, nav īstas skaidrības, kā tehniski nedefinēt kalnu produkta patieso izcelsmi, tiek uzdoti jautājumi (Francija, Itālija) par to kā pareizi patērētājiem pasniegt šo produktu veselīguma norādes, Kā arī par sieriem –kāda atšķirība melnajiem mežiem no ielejām un tml. Komisija uz to atbildēja, ka tai nav pienākums izstrādāt vadlīnijas par kalnu produktu – to var darīt katra dalībvalsts atsevišķi, tāpat arī logo un citu īpašo apzīmējumu veidošana paliek dalībvalsts vai attiecīgo reģionu līmenī.

Latvijai attiecībā uz kalnu un salu produktiem nav īpaša interese, jo tādu nav, vienīgi var izmantot pieredzi par ģeogrāfisko norāžu lietošanu un identificēšanu.

Savukārt runājot, par ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm tiek piedāvāta versija ar vienkāršotu nosaukumu rezervēšanu, kā arī ierosinājums ka šādas norādes varētu attiecināt uz produktiem, kas ir integrēti un bioloģiski audzēti, tos paliekot zem vienota apzīmējuma – kā ekoloģiski droši produkti.

Izskatāmais jautājums: Produkts no manas saimniecības

Rezumējums:

Nepieciešams izskatīt visus likumīgos priekšlikumus, lai varētu izveidot definīciju šim nosaukumam. Pagaidām notiek diskusijas par termiņiem saistībā ar šo terminu PFMF(product from my farm) kā piem. vietējais produkts, kvalitatīvs produkts utml. Nav īsti skaidrības vai tā būs jauna shēma kvalitātes regulai, vai tas būs konkrētas saimniecības apzīmējums, vai tiks lietots īpašs logo. Ja kaut kas tiks darīts atbilstoši šim terminam, tad tikai pēc konkrētas definīcijas un definīcijai ir jābūt nospraustām stingrām robežām – vai definīcija noteiks saimniecības lielumu, veidu utml. Šim lietām ir jābūt īstenojamām katrā dalībvalstī un jāatbilst regulai. EK lūgums ir ekspertiem un DV aktīvāk iesaistīties šī jautājuma izskatīšanā un priekšlikumu, piemēru sniegšanā. Tiks ņemti vērā arī visi iebildumi, kā piemēram vai tas ir sasaistāms ar tiešās tirdzniecības aktivitātēm, jo tur ne vienmēr ir vietējais produkts, un kas tad īsti īsti ir īsās piegādes ķēdes un vai to attīstība ir likumīgā ceļā un neveicina nelegālo ekonomiku.

Tomēr visu šo terminu virzības mērķis ir saprast kā zemniekam ir vieglāk sasniegt tirgu, vieglāk darboties un ar domu ka gala produktam ir jānesis peļņa vai nu zemniekam vai ražotāju organizācijai, kā arī tam jābūt ar pievienoto vērtību, kā arī jāvar aizsargāt tpašuma tiesības uz produktu nevis pašu produktu(izcelsmei jābūt skaidrai)

Izskatāmais jautājums: Pārtikas drošība un kvalitāte nākošajā plānošanas periodā – virzība un budžeta iespējas.

Rezumējums:

EK pārstāvji informē, ka lai gan kvalitātes shēmas, marķējums, izcelsmes norādes ir ļoti būtiskas pārtikas drošības un kvalitātes uzlabošanā, tad vēl nav sagatavots politiskais līgums un- kvalitātes pakai- tādai, kāda tā tiek plānota šobrīd, nauda budžetā vēl nav atrasta. Vienlaicīgi ir arī ierosinājumi atbalstīt kvalitātes shēmas nepārtikas produktiem – kā kokvilna un meži. Tomēr apgalvojums, ka kvalitātes shēmas tiks iekļautas budžetā ir diezgan daudzsološs, lai gan iekļaus to, kam būs spēcīgāka argumentācija- ne tikai tekstā, bet arī ar cipariem un konkrētiem piemēriem.

Praktiski tiek veidota jauna produktu virzības shēma un tādēļ tika uzsvērts, ka pamatā ir jārada vienkāršota un efektīva sistēma, jārada produktiem pievienotā vērtība un attiecīgi tirgū tiem ir jāmaksā dārgāk, pateicoties ieguldītajam darba un līdzekļiem kvalitātes noturēšanā.

Izskatāmais jautājums: Izcelsmes marķēšana (gaļa)

Rezumējums: Vageningas Universitātē tiek izstrādāts pētījums vairākos posmos: piegādes ķēdes, to veidi; metodoloģija izcelsmes marķēšanai, tiks veidota darba grupa un piesaistītas ieinteresētās personas, kā arī identificēti kritēriji izcelsmes marķēšanas nepieciešamībai un tās veidiem. Kvalitātes grupām aicinājums iesaistīties šajā darba grupā.

Jau sākotnējās sarunās sāk izkristalizēties vairāki jautājumi : Cik nozīmīgs ir patērētāju aspekts un kāda informācija līdz ar šī marķējuma izstrādi tiks novadīta līdz gala pircējam un cik par šo informāciju ir papildus jāpiemaksā; kā iesaistīsies pārstrādes industrija un kuras valstis tiks pārstāvētas(pieņemam, ka Francija, Vācija – liellopi; Vācija;Francija; Dānija cūkas; Rumānija –aitas; taču vēlākā periodā tiks piesaistīti truši un kazas.)

Pamatnostādnes ir, ka izcelsmes marķējumam gaļai dalībvalstī ir jābūt brīvprātīgam un tam jābūt izvietotam uz gala produktu; ir jāizstrādā ieviešanas akti, kur jānosaka kādas sastāvdaļas ir jānorāda. Kādi kritēriji ir gaļas svaigumam...

Pēc plāna EK 2013. gadā ir jāinformē patērētāji par marķēšanas sistēmu, jābūt ziņojumam par brīvprātīgo piedalīšanos šajā shēmā.

Pēc gaļas marķējuma pētījumiem, darba grupas, tika ierosināts priekšlikums turpināt to pašu arī ar pienu. Alkoholiskajiem dzērieniem jau ir stingri kritēriji par sastāvdaļu norādēm, vajadzētu tādus ieviest saldumu ražošanā. Jāuzsver, ka marķējumā jāizvēlas pamatproduktu sastāvdaļas un pēc tiem arī jāvar norādīt izcelsme. Šobrīd, ja pamatprodukts nāk no vairākām valstīm, tad izcelsme praktiski tiek norādīta vienai valstij vai ražotājvalsts.

Jāņem vērā arī tas, ka veicot jebkādus pētījumus par marķēšanu, tās veidu un nepieciešamību, neviens no šī pētījuma izstrādātājiem neskaita naudu mūsu kabatās, tāpēc gan ekspertiem gan ražotājiem šobrīd ir īpaši rūpīgi jāseko līdzi nākamā plānošanas perioda jauninājumiem un programmām, lai atkal nebūtu tā, ka Latvija tikai izpilda citu valstu protekcioņa prasības, bet par savējām pilnīgi aizmirst.

Edīte Strazdiņa

Paraksts

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA